



Idea & Ido  
บทบาท 3 ด้านของผู้นำการเปลี่ยนแปลง  
Three Roles of Change Agent

ภก. ประชาสรรค์ แสนภักดี

[www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

บทความฉบับต้อนรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยฉบับนี้ผมมีเรื่อง บทบาท 3 ด้านของผู้นำการเปลี่ยนแปลงมาฝากผู้อ่านทุกท่านครับ เหตุที่ต้องนำเสนอเรื่องของผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพราะวันนี้ไม่ว่าจะเป็นองค์กรระดับไหน ภาครัฐหรือภาคเอกชน รวมทั้งภาคประชาชน มักจะต้องมีใครสักคนหนึ่งลุกขึ้นมาทำหน้าที่นำการเปลี่ยนแปลง (navigating change) ดังนั้นการเข้าใจบทบาท และแสดงออกอย่างเต็มศักยภาพจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้นำการเปลี่ยนแปลง เรามาดูบทบาทสามด้านของผู้นำการเปลี่ยนแปลงกันครับ

**Change Thinker :** ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในบทบาทนักคิด ทุกครั้งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง สิ่งแรกที่ต้องมีคือความคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลง ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงต้องเป็นนักคิด มีกรอบในการคิด มีทักษะการคิดเชิงระบบ (system thinking) มองการเชื่อมโยงปัจจัยรอบด้าน คิดถึงผลกระทบทั้งระยะสั้น และระยะยาวของการเปลี่ยนแปลงที่จะมีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคีหุ้นส่วน (partnership) การจะเป็น Change Thinker นั้นจะต้องมีการฝึกการคิด สร้างภาพความคิด (visualize thinking) เขียนความคิดออกมาบนกระดาษ สื่อสารความคิดสู่สาธารณะหรือองค์กร

**Change Maker :** ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในบทบาทของผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง การจะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นเพียงแค่อารมณ์และความฝันยังไม่เพียงพอ (แต่ก็ขาดไม่ได้) การลงมือปฏิบัติอย่างเชื่อมั่นและมุ่งมั่นที่ทิศทางที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงเป็นงานสำคัญของผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง การจะทำได้ก็ต้องอาศัยภาวะผู้นำ (leadership) โดยเฉพาะภาวะของการกล้าล้มเหลว (dare to fail) เขียนสิ่งที่ต้องการเปลี่ยนแปลงออกมาบนกระดาษ กำหนดเวลาของการเปลี่ยนแปลง ระบุอุปสรรคหรือปัญหา ระบุบุคคลหรือองค์กรที่จะมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง เขียนแผนปฏิบัติการเพื่อการเปลี่ยนแปลง จากนั้นลงมือเปลี่ยนแปลงตามแผน ทำตามนี้ท่านก็จะเป็น change maker ได้แล้ว

**Change Master :** ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในบทบาทของผู้ควบคุมการเปลี่ยนแปลง ในทุกการบริหาร หรือการพัฒนาย่อมจะต้องมีผู้ควบคุมกำกับ เช่นกันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นก็จะต้องมีผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการเปลี่ยนแปลง (change mastery) โดยสิ่งที่ผู้ควบคุมการเปลี่ยนแปลงจะต้องทำคือ การควบคุมทุกอย่างให้เป็นไปตามแผนการเปลี่ยนแปลงซึ่งต้องมีการเขียนออกมาให้ชัดเจน (changing plan) สิ่งที่ทำเป็นอย่างมากสำหรับผู้ควบคุมการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีเลยก็คือ การตัดสินใจ (decision making) ซึ่งจะต้องเป็นการตัดสินใจที่เป็นการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (strategic)

ทั้งหมดนี้คือ บทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผมมันเชื่อว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็น โรงพยาบาล สถานือนามัย สถาบันการศึกษา องค์กรชุมชน หรืออีกหลายหลาย แต่รู้ไหมครับว่าสิ่งสำคัญก่อนจะแสดงบทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งสามด้านออกมา นั่นคือ การตัดสินใจว่าจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง หากไม่มีสิ่งนี้เกิดขึ้นก็จะมีสิ่งอื่นตามมา สนใจบทความฉบับย้อนหลังติดตามได้จากเว็บไซต์ [www.prachasan.com](http://www.prachasan.com) หรือ เรียนรู้กับผมโดยตรงที่ <http://gotoknow.org/book4leader>